

B9-0116/2023

8.2.2023

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimus, į kuriuos atsakoma žodžiu, B9-0000/2023 ir B9-0000/2023

pagal Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį

dėl tinkamo dydžio minimalių pajamų aktyviai įtraukčiai užtikrinti (2022/2840(RSP))

Guido Reil, Dominique Bilde, Elena Lizzi, Stefania Zambelli

ID frakcijos vardu

Margarita de la Pisa Carrión, Anna Zalewska, Elżbieta Rafalska, Ádám

Kósa, Enikő Gyóri

B9-0116/2023

Europos Parlamento rezoliucija dėl tinkamo dydžio minimalių pajamų aktyviai įtraukčiai užtikrinti (2022/2840(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 156 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Airijos, Austrijos, Bulgarijos, Danijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Maltos, Nyderlandų, Suomijos ir Švedijos neoficialų dokumentą, pateiktą prieš 2021 m. gegužės mėn. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimą,
 - atsižvelgdamas į 1992 m. birželio 24 d. Tarybos rekomendaciją dėl bendrų kriterijų pakankamiems ištekliams ir socialinei paramai socialinės apsaugos sistemų kontekste nustatyti¹,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. sausio 30 d. Tarybos rekomendaciją dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis²,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. rugsėjo 28 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis (COM(2022)0490),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 8 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 25/2021 „ESF parama siekiant kovoti su ilgalaikiu nedarbu: priemonės turi būti labiau tikslinės, pritaikytos ir stebimos“³,
 - atsižvelgdamas į klausimus Tarybai ir Komisijai dėl tinkamo dydžio minimalių pajamų aktyviai įtraukčiai užtikrinti (O-000050/2022 – B9-0000/2023 ir O-000051/2022 – B9-0000/2023),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi 2021 m. 95,4 mln. žmonių ES grėsė skurdas arba socialinė atskirtis⁴;
- B. kadangi vienišos motinos, vyresnio amžiaus asmenys, neįgalieji, žemo išsilavinimo, ilgalaikėmis arba lėtinėmis ligomis sergantys, ilgai nedirbę ar darbo rinkoje nedalyvavę žmonės ir migrantai yra tie, kurie labiausiai kenčia nuo skurdo arba kuriems labiausiai

¹ OL L 245, 1992 8 26, p. 46.

² OL C 41, 2023 2 3, p. 1.

³ <https://www.eca.europa.eu/lt/Pages/DocItem.aspx?did=60158>.

⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20211015-1>.

gresia skurdas; kadangi 2021 m. 16 proc. Europos pensininkų grėsė skurdas arba socialinė atskirtis;

- C. kadangi 2020 m. apie 36 mln. ES piliečių, t. y. maždaug 8 proc. gyventojų, negalėjo tinkamai šildyti savo būsto; kadangi tais pačiais metais įsiskolinimų už viešąsias paslaugas turėjo apie 6 proc. ES gyventojų; kadangi 2018 m. skurdžiausi Europos namų ūkiai (t. y. priklausantys 10 proc. mažiausias pajamas gaunančiųjų grupei) 8,3 proc. savo išleidžiamos sumos skyrė energijai⁵;
- D. kadangi dėl energetikos krizės ir (žaliosios) infliacijos, kurias sukėlė ir paskatino ES klimato politika ir teisės aktai bei Europos Centrinio Banko vykdoma mažų palūkanų politika ir kurias dar labiau paaštrino Rusijos agresija prieš Ukrainą, padidės nesaugumo ir skurdo paveiktų piliečių ir namų ūkių skaičius;
- E. kadangi dėl Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinio milijonai europiečių susidurs su energijos nepriteklumi; kadangi dėl ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo pastatams ir transportui nukentės mažas pajamas gaunantys namų ūkiai, kurie negali sau leisti investuoti į brangiai kainuojančią energiją taupančią renovaciją ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemų įrengimą; kadangi gali būti, kad nuo šios politikos labiausiai nukentės mažas pajamas gaunantys namų ūkiai, o dėl to dar labiau pablogės jų ir taip nesaugi padėtis;
- F. kadangi bedarbiams gresia didesnė skurdo rizika; kadangi aukštos kokybės darbo vietų suteikimas žmonėms yra geriausias būdas ištraukti juos iš skurdo; kadangi šiuo atžvilgiu specialiai pritaikytas mokymas ir įgūdžių ugdymas (perkvalifikavimas) yra labai svarbūs siekiant (re)integruoti žmones į darbo rinką;
- G. kadangi izoliavimo priemonės, kurių buvo imtasi reaguojant į COVID-19 pandemiją, paaštrino ilgalaikio nedarbo problemą Europos Sąjungoje; kadangi, remiantis Europos Audito Rūmų specialiąja ataskaita Nr. 25/2021, Europos socialinio fondo (ESF) lėšomis finansuojamos priemonės ne visuomet buvo skiriamos ilgalaikiams bedarbiams ir todėl ne visuomet patenkino konkrečius jų poreikius;
- H. kadangi minimalių pajamų sistemos – tai išmokos ir paslaugos, kurios kartu sudaro minimalios socialinės apsaugos sistemą dirbantiems ar nedirbantiems žmonėms, neturintiems pakankamai finansinių išteklių, kad užsitikrintų minimalų pragyvenimo lygį sau ir visiems savo išlaikytiniams⁶;
- I. kadangi, remiantis SESV 156 straipsniu, socialinės apsaugos sistemų paslaugų teikimas ir valdymas yra valstybių narių kompetencija, kurią ES koordinuoja, bet nederina; kadangi gerovės lygis, ekonominis pajėgumas ir taikomos socialinės apsaugos sistemos valstybėse narėse labai skiriasi; kadangi nacionalinės socialinės apsaugos sistemos yra labai skirtingos ir todėl nepalyginamos;
- J. kadangi visose valstybėse narėse garantuotų minimalių pajamų sistemos yra kraštutinės

⁵ Informacinis pranešimas „Energijos nepriteklis Europos Sąjungoje“, Europos Parlamentas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, 2022 m. liepos 4 d.

⁶ <https://www.caritas.eu/minimum-income-schemes-to-ensure-dignity-for-all>.

pajamų rėmimo programos, kuriomis siekiama apsaugoti mažas pajamas gaunančius namų ūkius nuo skurdo; kadangi šių sistemų struktūra valstybėse narėse skiriasi atsižvelgiant į jų požiūrį į socialinę apsaugą; kadangi įvairias minimalių pajamų sistemas Europoje iš esmės galima suskirstyti į penkias rūšis⁷;

- K. kadangi galimybe gauti minimalių pajamų paramą paprastai nesinaudoja nuo 30 iki 50 proc. teisę gauti paramą turinčių gyventojų, ir tai galima paaiškinti tokiais veiksniais kaip informacijos trūkumas ir prieigos sudėtingumas⁸;
- L. kadangi kai kurie žmonės gali ir yra pasirengę (vėl) patekti į darbo rinką, o kai kurie kiti asmenys gali neturėti galimybių pradėti dirbti (nedelsiant), pavyzdžiui, sunkią negalią ar sveikatos problemų turintys asmenys⁹;
 - 1. atkreipia dėmesį į 2023 m. sausio 30 d. Tarybos rekomendaciją dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis; pripažįsta, kad valstybių narių nustatytos tinkamos minimalių pajamų sistemos gali padėti sumažinti skurdą; dar kartą patvirtina, kad socialinė politika vis dėlto turėtų priklausyti išimtinai valstybių narių kompetencijai;
 - 2. pabrėžia, kad skurdą ir skurdo riziką galima sumažinti tik taikant valstybių narių priemones, kuriomis skatinamas stabilus ir kokybiškas užimtumas, o tam būtina į stabilų ekonomikos augimą ir investicijas orientuota politika;
 - 3. mano, jog labai svarbu, kad minimalių pajamų sistemos būtų gerai parengtos, siekiant užtikrinti, kad jos neskatinėtų nedirbti, neįtrauktų žmonių į priklausomybės nuo socialinių išmokų ratą ir neįstumtų jų į skurdo spąstus; laikosi nuomonės, kad pajamos iš reguliaraus darbo (net ir minimalaus darbo užmokesčio dydžio) visada turi būti didesnės už sumą, gaunamą teikiant minimalių pajamų paramą, siekiant užtikrinti, kad nebūtų mažinamos paskatos imtis darbo ir nebūtų skatinama dirbti nereguliariai;
 - 4. pabrėžia, kad minimalių pajamų sistemos turėtų būti laikomos laikina paramos forma ir organizuojamos kaip kelias į užimtumą, todėl jas turėtų papildyti aktyvi (re)integracijos į darbo rinką politika;
 - 5. pabrėžia, kad minimalių pajamų sistemos finansuojamos nacionaliniu arba subnacionaliniu lygmeniu ir atitinka nacionalines arba regionines aplinkybes; pabrėžia, kad valstybės narės turi teisę nustatyti ir suformuluoti tinkamumo kriterijus ir nustatyti sąlygas, pavyzdžiui, kad paramos gavėjai negalėtų gauti bedarbio pašalpos, privalėtų mokytis, dirbti viešuosius darbus ar priimti darbo pasiūlymus;
 - 6. pabrėžia, kad politiniai sprendimai dėl minimalių pajamų sistemų valstybėse narėse priimami nacionaliniu, regionų ar net vietos lygmeniu, o kartais net ir derinant šiuos valdymo lygmenis; pabrėžia, kad minimalių pajamų sistemų paslaugų teikimas

⁷ Darbo dokumentas „Garantuotų minimalių pajamų sistemos Europoje: padėtis ir struktūra“ (WP/21/179), Tarptautinis valiutos fondas, Fiskalinių reikalų departamentas, 2021 m. liepos mėn.

⁸ 2022 m. rugsėjo 28 d. Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis (COM(2022)0490).

⁹ 2022 m. rugsėjo 28 d. Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis (COM(2022)0490).

žemesniais valdymo lygmenimis gali padėti laikytis tikslingesnio ir efektyvesnio požiūrio, atsižvelgiant į tai, kad namų ūkių poreikiai įvairiuose valstybių narių regionuose skiriasi;

7. pažymi, kad daugelyje valstybių narių, nustatant paramos dydį, labai svarbu atsižvelgti į namų ūkio sudėtį, todėl šiose šalyse taikomas namų ūkio išteklių testavimas;
8. laikosi nuomonės, kad apskaičiuojant per minimalių pajamų sistemą suteiktą sumą reikėtų atsižvelgti į išmokas natūra, kad bendra suma nebūtų per didelė, o atspindėtų tikruosius poreikius;
9. mano, kad galimybės naudotis minimalių pajamų sistemomis kriterijai turėtų būti aiškūs ir nuoseklūs, ir ragina valstybes nares supaprastinti atitinkamas administracines procedūras; mano, kad svarbu, jog atitinkamos valdžios institucijos, centrai ir viešojo administravimo institucijos suteiktų galimiems paramos gavėjams visą reikiamą informaciją ir padėtų jiems teikti paraiškas dėl pajamų rėmimo; ragina valstybes nares sudaryti sąlygas naudotis skaitmeninėmis ir neskaitmeninėmis priemonėmis, kurios padėtų galimiems paramos gavėjams;
10. ragina valstybes nares reguliariai vertinti savo minimalių pajamų sistemas ir prirėmus jas atnaujinti, kad jos atspindėtų pragyvenimo išlaidas vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis;
11. pabrėžia, kad minimalių pajamų sistemas finansuoja mokesčių mokėtojai, todėl jos turėtų būti naudojamos skaidriai; ragina valstybes nares atidžiai stebėti savo minimalių pajamų sistemų tinkamumą ir veiksmingumą kovojant su skurdu; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad svarbu, jog atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos ir agentūros socialinės apsaugos ir integracijos į darbo rinką srityse tinkamai koordinuotų savo veiklą ir keistųsi informacija;
12. laikosi nuomonės, kad norint skatinti aukštos kokybės darbo vietų kūrimą ir darbo vietų išsaugojimą reikia aktyvios darbo rinkos politikos, apimančios mokymąsi visą gyvenimą ir individualizuotą paramą bei orientavimą; ragina valstybes nares pritaikyti šias priemones prie minimalių pajamų paramos gavėjų individualių poreikių ir padėties; ragina valstybes nares naudotis ESF+, kartu taikant individualizuotą požiūrį, siekiant padėti ilgalaikiams bedarbiams 2021–2027 m. laikotarpiu;
13. ragina valstybes nares investuoti į viešąją vaikų priežiūrą, kad moterys galėtų dalyvauti darbo rinkoje;
14. pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse minimalių pajamų sistemos taip pat finansuojamos iš darbdavių ir darbuotojų įmokų; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu svarbu išsaugoti tiek šį nacionalinį požiūrį į minimalių pajamų sistemas, tiek įmonių ir verslo konkurencingumą;
15. mano, kad labai svarbu atidžiai stebėti minimalių pajamų sistemų fiskalines sąnaudas; mano, kad teisė gauti minimalių pajamų paramą galėtų būti ribojama, kai paramos gavėjas tam tikrą laiką dalyvauja tokioje sistemoje arba gauna tam tikrą paramos sumą;
16. yra susirūpinęs dėl dramatiškai didėjančio migrantų ir pabėgėlių, kurie daugelyje

valstybių narių naudojami minimalių pajamų sistemomis, skaičiaus – ši reiškinį sukėlė ir paskatino nesėkminga migracijos politika; mano, kad minimalių pajamų sistemos gali būti masinės imigracijos traukos veiksnys; nerimauja, kad ši didėjanti finansinė našta pakenks įvairių valstybių narių socialinės apsaugos sistemoms;

17. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.